

6.SINIF SOSYAL BİLGİLER

2. ÜNİTE:

TARİHE YOLCULUK (KÜLTÜR VE MİRAS)

SORU CEVAP ETKİNLİĞİ

HAZIRLAYAN:

AHMET GENÇER

SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMENİ

2. ÜNİTE - 1. BÖLÜM

İSLAMİYET ÖNCESİ TÜRK TARİHİ

Soru: Türklerin bilinen ilk yurdu (anayurdu-atayurdu) neresidir?

Cevap: Orta Asya (Türkistan)

(İstan: Ülke) (Türkistan: Türklerin yaşadığı yer.)

Soru: Orta Asya neresidir?

Cevap: Orta Asya batıda Hazar Denizi, doğuda Kingan Dağları, kuzeyde Altay Dağları,güneyde ise Tibet Platosu ve Hindukuş Dağları arasında yer alır.

Soru: Günümüzde Orta Asya tabiri ne anlama gelir ?

Cevap: Rusya, Çin, Pakistan, Afganistan ve İran'ın arasında yer aldığı bölgedir. Sovyetler Birliği'nin dağılması ile Kazakistan, Özbekistan, Türkmenistan, Kırgızistan ve Tacikistan bağımsız olmuştur.

Soru: Türklerin ana yurdunun tam olarak belirlenememesinin en önemli etken nedir?

Cevap: Türklerin göçebe yaşam tarzı sebebiyle çok geniş alanlara yayılmış olmalarıdır.

Soru: Orta Asya'da kurulan ilk Türk devletinin adı nedir?

Cevap: Asya Hun Devleti (Büyük Hun Devleti) (M.Ö. 220 - M.S. 216)

(Bilinen ilk teşkilâtlı Türk devletidir.)

Devlet, boylar birliği federasyonu anlayışına göre örgütlenmiştir. (Federatif yapı)

Soru: Hunlar hakkındaki ilk bilgilere hangi kaynaklarda rastlanır?

Cevap: Çin Kaynaklarında

“Türk” adından ilk kez Çin yıllıklarında bahsedilmiştir.

Soru: Orta Asya'daki Türk boylarını ilk kez bir bayrak altında toplayan Türk devletinin adı nedir?

Cevap: Asya Hun Devleti (Hükümdar Mete Han zamanında)

Soru: Bozkır Kültürü nedir?

Cevap: Türklerin, Orta Asya'nın kurak ve sert iklim şartlarına uyum sağlaması sonucu ortaya çıkan kendine özgü kültürdür. (Bozkır ve göçebe yaşam Türklere, mücadeleci, savaşçı karakter, sosyal, siyasi, askerî yetenekler kazandırmıştır.)

Soru: Bozkır kültürünün önemli kavramları nelerdir?

Cevap: Çadır, halı, kilim, dokumacılık, demir, konargöçer (göçebe yaşam; mevsimlere göre göç)

Soru: Türklerde at unsuru hakkında bilgi veriniz?

Cevap: * At, göçlerin kolaylaşmasını sağlayan en önemli unsurdur.

* At, onların kabiliyet gücünü artırmış ve savaşlarda da başarılı olmalarında etkili olmuştur.

Soru: Kurgan nedir?

Cevap: Mezar.

(Orta Asya'daki eski Türk mezarlarına kurgan denilirdi.)

Soru: İslam öncesi Türkler arasında en yaygın inanç (din) hangileridir?

Cevap: Gök Tanrı Dini, Şamanizm Dini, Maniheizm (Mani Dini)

Soru: Yuğ nedir?

Cevap: Cenaze töreni.

(Türkler, ölülerinin ardından yuğ adı verilen cenaze törenleri düzenlerdi.)

Soru: Eski Türklerde ahiret inancı (ölümden sonra yaşamın) olduğunun kanıtı nedir?

Cevap: Ölünün silahlarının ve altın gibi değerli eşyalarının da mezara konulması.

Soru: Eski Türk toplumlarını oluşturan toplumsal birimler nelerdir?

Cevap: Aile (Oguş), Sülale (Uruğ), Boy (Aşiret), Budun (Millet), İl (Devlet).

(Aileler sülaleleri, sülaleler boyları, boylar milleti, millet de devleti oluştururdu.)

Soru: İslamiyet öncesi Türklerde devletin başında kim bulunurdu?

Cevap: Hakan, Han, Kağan ünvanı verilen hükümdar denilen devlet başkanı bulunurdu.

(Devletin, Doğu bölümünü asıl hükümdar, Batı bölümünü ise kardeşi Yabgu ünvanı ile yönetirdi.)

Soru: Eski Türklerde yazılı kültür, yazılı hukuk kuralları neden bulunmaz?

Cevap: Türklerin yarı göçebe yaşam tarzını benimsemesi, yaşaması.

Soru: Töre nedir?

Cevap: Türklerde sosyal ve siyasi yaşamı düzenleyen yazılı olmayan hukuk kurallarıdır.

(Töre; adalet, eşitlik ve iyiliğe dayanırdı. Töreye Kağan bile uymak zorundaydı. Töre aynı zamanda devletin devamlılığı için de önemli idi.)

Soru: Kut Anlayışı (Kut İnancı) nedir?

Cevap: Eski Türklerde hükümdara, devleti yönetme yetkisinin Gök Tanrı tarafından verildiğine inanılır.

(Kut, devleti yönetme babadan oğula geçtiğinden (hükümdar veraset sistemi) ve Türklerde ülke, hanedan üyelerinin ortak malı sayıldığından taht kavgaları yaşanmıştır.)

Soru: Eski Türk devletlerinin genellikle kısa ömürlü olmasının nedenleri nelerdir?

Cevap: * Taht kavgaları.

* Kut İnancı,

* Ülkenin, hanedan üyelerinin (hükümdar ailesinin) ortak malı sayılması (Hükümdar Veraset Sistemi),

Soru: Toy (Kengeş) nedir?

Cevap: Kurultay (Meclis)

(Devlet işlerinin görüşülerek karara bağlandığı yerdir. Kağanın başkanlığında toplanan kurultaya boy beyleri ve Kağanın eşi (hatun) de katılırdı.)

Soru: Orta Asya'da kurulan tarihte bilinen ilk Türk devleti hangisidir?

Cevap: Asya Hun Devleti (Büyük Hun İmparatorluğu)

Soru: Asya Hun devletinin kurucusu (bilinen ilk hükümdarı) kimdir?

Cevap: Teoman.

Soru: Asya Hun Devleti'nin başkenti neresidir?

Cevap: Ötüken

Soru: Çin İmparatoru Qin Shi Huang Çin Seddi'ni niçin yapmıştır?

Cevap: Asya Hun hükümdarı Teoman'ın Çin üzerine yaptığı akınları durdurmak için Çin Seddi yapılmıştır.

Soru: Çin Seddi hakkında bilgi veriniz?

Cevap: Uzunluğu 8.850 km. Tüm kollarıyla birlikte toplam uzunluğu 21.196 km. Çin Seddi'nin en geniş yeri 9.144 metre ve en yüksek yeri 3.7 metredir. Dünyanın insan eliyle yapılmış en uzun yapısıdır. M.Ö 215 yılında yapıldığı kabul edilir. Yapımı 2 bin yıl sürmüştür.

Soru: Asya Hun devleti en güçlü, en parlak dönemini hani hükümdar zamanında yaşamıştır?

Cevap: Mete Han. (Teoman'ın oğlu)

Soru: Asya Hun hükümdarı Mete Han'ın yaptığı önemli faaliyetler nelerdir?

Cevap: Mete Han, Çin Seddi'ni kolayca aşarak Çin imparatorunu yıllık vergiye bağlamıştır. Orduyu Onlu Sistem ile birliklere ayırmıştır. Dağınık haldeki tüm Türkleri tek bayrak altında toplamıştır.

Soru: Türklerde ilk düzenli ordu teşkilatını kim kurmuştur?

Cevap: Asya Hun hükümdarı Mete Han. (+ Onlu Sistem)

(Mete Han orduyu on, yüz, bin gibi bölümlere (onlu sistem) ayırarak disiplinli bir ordu kurmuş, bu “onlu sistem” günümüze kadar gelmiş ve dünyadaki birçok devlete örnek olmuştur.)

Soru: Günümüzde Kara Kuvvetleri Komutanlığı’nın (Türk Silahlı Kuvvetleri) (TSK), kuruluş yılı hangi yıl kabul edilir?

Cevap: M.Ö 209 Yılı.

(İlk düzenli ordu teşkilatını (Onlu Sistemi) kuran Asya Hun hükümdarı Mete Han’ın tahta çıktığı yıl olan M.Ö 209 yılı Türk Silahlı Kuvvetleri’nin (TSK) kuruluşu kabul edilir.

Soru: Orduda Onlu Sistem nedir?

Cevap: Orduyu on, yüz, bin, on bin gibi bölümlere ayırmadır.

Soru: Orta Asya’da Türk birliğini ilk kez kim sağlamıştır?

Cevap: Asya Hun hükümdarı Mete Han.

(Mete Han, Orta Asya’da Türk birliğini sağlamış, birçok yabancı kavmi kendi hükümlanlığı altına almıştır. Mete Han, Asya Hun Devleti’ne en parlak dönemini yaşatmıştır.)

Soru: Asya Hun devletine ait destanın adı nedir?

Cevap: Oğuz Kağan Destanı.

(Asya Hun hükümdarı Mete Han’ın hayatı, Oğuz Kağan Destanı’nın kahramanı Oğuz Kağan ile büyük benzerlik göstermektedir.)

Soru: Oğuz Kağan Destanı hakkında kısaca bilgi veriniz?

Cevap: Oğuz Kağan, 40 günde büyümüş, yürümeye, konuşmaya başlamış, sonra delikanlı, kahraman olmuştur. Ormanda korkunç, büyük canavarı öldürmüş. Yine bir gün ormanda gezen Oğuz Kağan, bir kızla karşılaşır ve onunla evlenir. Ondan 6 oğlu (Ay Han, Gün Han, Yıldız Han, Gök Han, Dağ Han, Deniz Han) olur ve vatanını oğullarına bırakır.

Soru: Avrupa’da kurulan ilk Türk devletinin adı nedir?

Cevap: Avrupa Hun Devleti (Batı Hun Devleti) (375 - 469)

Soru: Avrupa Hun Devleti, nerede kurulmuştur?

Cevap: Doğu ve Orta Avrupa’da kurulmuştur.

Soru: Avrupa Hun Devleti’nin kurucusu kimdir?

Cevap: Balamir Kağan

Soru: Avrupa Hun Devleti en güçlü, en parlak dönemini hangi hükümdar döneminde yaşamıştır?

Cevap: Attila

Soru: Avrupalılar, Attila’yı hangi isimle anmışlardır?

Cevap: Tanrının Kırbacı (Tanrının Kamçısı)

Soru: Attila, Avrupalılar, Hristiyanlar tarafından neden “Tanrı’nın Kırbacı” olarak nitelendirilmiştir?

Cevap: Avrupalı hristiyanlar, günahlarından dolayı Attila’nın kendilerini cezalandırmak için Tanrı tarafından gönderildiğini düşünmelerinde dolayı.

Soru: Avrupa Hun hükümdarı Attila döneminin özellikleri nelerdir?

Cevap: Avrupa Hun Devleti, Attila döneminde en parlak dönemini yaşamıştır. Attila zamanında Doğu Roma (Bizans) ve Batı Roma karşısında üstünlük sağlanmış, bu başarılar sonucu Margus ve Anatolius barışları imzalanmıştır. Attila’nın ölümü sonrası devlet zayıflamaya başlamış, 469 yılında Bizans ve diğer kavimlerin saldırıları sonucu yıkılmıştır.

Soru: Türklerin kutsal saydığı ata mesleği nedir?

Cevap: Demircilik.

(Türkler, tarihte demir madenini ilk işleyen milletlerdendir. Başlıca mesleklerinden biri madencilik olan Türkler; savaş aletleri, tabaklar, maşrapalar, heykeller vb. eşyalar yapmışlardır.)

Soru: Hun sanatının temeli konargöçer yaşam tarzına dayandığı için taşınabilir özellik göstermesinin sonuçları nelerdir?

Cevap: Yerleşik hayata özgü olan tapınak, saray, kale gibi sanat yapılarına Hun sanatında pek rastlanmaz. Bunun yerine yaşadıkları göçebe hayata uygun ama estetik değeri yüksek eşyalar yaparak kullanmışlardır.

Soru: Asya Hun Devleti yıkıldıktan sonra kurulan devletin adı nedir?

Cevap: I. Göktürk Devleti (I.Köktürk Devleti) (552 - 630)

Soru: Türk adını ilk kez kullanan (ilk kez Türk adıyla kurulan) Türk devletinin adı nedir?

Cevap: I. Göktürk Devleti (I.Köktürk Devleti)

Soru: Orta Asya’da kurulan ikinci büyük Türk devletinin adı nedir?

Cevap: I. Göktürk Devleti

Soru: Asya Hunları’ndan sonra Türk boylarını ikinci kez bir bayrak altında toplayan devletin adı nedir?

Cevap: I. Göktürk Devleti

Soru: I. Göktürk Devleti’nin kurucusu kimdir?

Cevap: Bumin Kağan

(Bumin Kağan, ülkeyi “Doğu”-“Batı” şeklinde ikiye ayırmış ve Batı’nın yönetimini de kardeşi İstemi Yabgu’ya vermiştir.)

Soru: Eski Türk devletlerinde İkili Yönetim Sistemi (İkili Teşkilat) nedir?

Cevap: İkili Yönetim Sisteme göre ülke, doğu ve batı olarak ikiye ayrılırdı. İkili Teşkilât, İslâm öncesi Türk devletlerinde federal yönetim anlayışı olduğunu açıkça göstermektedir. (Doğu-Batı, Sağ-Sol gibi)

Soru: I. Göktürk Devleti en güçlü, en parlak dönemini hangi hükümdar döneminde yaşamıştır?

Cevap: Mukan Kağan

Soru: I. Göktürk Devleti’nin başkenti (merkezi) neresidir?

Cevap: Ötüken

Ötüken, Asya Hunlarına ve Göktürlere başkentlik yaptığı gibi, manevi açıdan da güç katan, kutsal sayılan bir yerdi. Türkler aynı zamanda Ötüken’i Dünya’nın merkezi olarak kabul ederlerdi.

Soru: İlk Türk alfabesinin adı nedir?

Cevap: Göktürk Alfabesi

Soru: İlk Türk alfabesini ilk kullanan Türk devletinin adı nedir?

Cevap: I. Göktürk Devleti (I. Köktürk Devleti)

Soru: İlk Türk alfabesi olan Göktürk Alfabesi kaç harften oluşmaktadır?

Cevap: 38 Harf

Soru: Ergenekon Destanı ve Bozkurt Destanı hangi Türk devletine aittir?

Cevap: Göktürkler

Soru: I.Göktürkler İpek Yolu’na sahip olabilmek için hangi devletlerle mücadele etmişlerdir?

Cevap: Çin, Bizans, Sasaniler.

Soru: I. Göktürk Devleti'nin yıkılış süreci hakkında bilgi veriniz?

Cevap: Çin baskısı ve iç karışıklıklar nedeniyle zamanla zayıflayan devlet, 582'de Doğu ve Batı olmak üzere ikiye ayrılmış; Doğu Göktürk Devleti 630'da, Batı Göktürk Devleti ise 659'da Çin egemenliğine girmiştir.

Soru: Türk tarihindeki ilk bağımsızlık mücadelesi olayının adı nedir?

Cevap: Kürşad Ayaklanması (Kürşat İsyanı-Kürşat İhtilali) (639 Yılında)

Soru: İlk Türk devletlerinde devletin iki bölüm halinde yönetilmesine ne ad verilir?

Cevap: İkili Sistem

Soru: Orhun Abideleri'nin (Göktürk Kitabeleri) günümüzde bulunduğu ülke hangisidir?

Cevap: Moğolistan

Soru: II. Göktürk Devleti'nin en önemli veziri kimdir?

Cevap: Tonyukuk

Soru: II.Göktürk Devleti'nin diğer adı nedir?

Cevap: Kutluk Devleti

Soru: Türkçenin ilk yazılı kaynakları nedir?

Cevap: Orhun Abideleri (Göktürk Kitabeleri)

Soru: Bilge Kağan ve Kültigin Abideleri'ni yazan kişi kimdir?

Cevap: Yollug Tigin

Soru: Göktürlere ait destanların adları nelerdir?

Cevap: Ergenekon Destanı - Bozkurt Destanı

Soru: Adına Yazıt dikilen Bilge Kağan'ın kardeşinin adı nedir?

Cevap: Kültigin

Soru: Orhun Müzesi'ni inşa ettiren kuruluş hangisidir?

Cevap: TİKA (Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı)

Soru: II. Göktürk (Köktürk Devleti) Devleti'nin diğer adı nedir?

Cevap: Kutluk Devleti

Soru: II. Göktürk Devleti'nin kurucusu kimdir?

Cevap: Kutluk Kağan (İlteriş Kutluk Kağan)

Soru: Kutluk Kağan'a neden İlteriş ünvanı verilmiştir?

Cevap: Devleti toparlayıp, düzenlediği ve kurduğu için.

(İlteriş; Devleti toparlayıp, düzenleyen, kuran anlamlarına gelir.)

Soru: II.Göktürk Devleti, en güçlü, en parlak dönemini hangi hükümdar döneminde yaşamıştır?

Cevap: Bilge Kağan zamanında.

Soru: Bilge Kağan ülkeyi kimler ile birlikte yönetmiştir?

Cevap: Bilge Kağan kardeşi Kültigin ve veziri Tonyukuk ile beraber yönetmiştir.

Soru: II.Göktürk Devleti'ne hangi Türk devleti son vermişlerdir?

Cevap: Uygurlar.

(II. Göktürk Devleti, Karluk, Yağma, Basmil, Çiğil Türk boylarının saldırıları ile zayıflamışlardı, son yıkıcı darbeyi Uygurlar vurmuştur.)

Soru: Balbal nedir?

Cevap: Eski Türklerde ölen kahramanın mezarının başına, hayattayken öldürdüğü kişi sayısınca taştan yapılma dikilen heykellerdir.

Soru: Göktürk heykel sanatının en güzel örnekleri nelerdir?

Cevap: Balballardır.

(Balballar, Göktürk heykel sanatının en güzel örnekleridir, Uygur heykel sanatının kaynağıdır.)

Soru: Göktürk (Orhun) Yazıtları (Abideleri, Kitabeleri) hangi devlete aittir?

Cevap: II. Göktürk Devleti'ne aittir.

Soru: Göktürk Kitabeleri'ne verilen isim nedir?

Cevap: Bengü Taş (Ebedi Taş)

Soru: Türk adı millet olarak ilk defa nerede geçmektedir?

Cevap: Göktürk Kitabeleri (Bengü Taş)

Soru: Türk tarihinin ve edebiyatının ilk yazılı örneği nedir?

Cevap: Göktürk Abideleri (Orhun Kitabeleri)

Soru: Tarihte Türklerin ilk defa kendilerine ait olarak kullandıkları alfabenin adı nedir?

Cevap: Göktürk Alfabesi (Orhun Alfabesi)

Soru: Göktürk Alfabesi kaç harften oluşmaktadır?

Cevap: 38 harften.

Soru: Göktürk Kitabeleri hangi alfabe ile yazılmıştır?

Cevap: Göktürk Alfabesi

Soru: Göktürk Abideleri kimler adına dikilmişlerdir?

Cevap: Bilge Kağan, kardeşi Kültigin ve veziri Tonyukuk adına olmak üzere 3 adet dikilmiştir.

Soru: Göktürk Kitabeleri'nde neler yazılıdır?

Cevap: Kitabelerde Türklerin siyasi, sosyal ve ekonomik yaşayışları, bağımsızlık mücadeleleri, yönetim anlayışları anlatılmıştır. Devlet adamları ve halkın karşılıklı görevlerinden, vatan sevgisinden, yaşam tarzlarından, sanat anlayışları ve geleneklerinden bahsedilmiştir. Ayrıca Türk milletinin diğer milletlerden gelecek tehlikelere karşı daima uyanık olmaları gerektiği yazılıdır. Ayrıca fakirlerin zenginleşmelerinin sağlandığı gibi Sosyal Devlet anlayışından bahsedilmektedir.

Soru: Türkler arasında en yaygın din (inanç) nedir?

Cevap: Gök Tanrı dini (inancı)

Soru: Eski Türkler Tanrı'ya ne ad verirlerdi?

Cevap: Tengri

Soru: Kurgan nedir?

Cevap: Mezar

Soru: Orta Asya'da Türklerin ahiret inancı (ölümden sonra dirilme düşüncesi) olduğunun –kanıtı nedir?

Cevap: Ölen kişinin değerli eşyaları ile gömülmesi.

(Eski Türklerde ölen kişi değerli eşyaları olan altın, silah, ok, mızrak, halı, kıyafet, yiyecek ve içecek ile oda şeklindeki mezarlara gömülürdü.)

Soru: Yuğ nedir?

Cevap: Cenaze Töreni

(Eski Türklerde ölen kişinin arkasından yapılan cenaze töreni.)

Soru: Sagu nedir?

Cevap: Ağıt. (Ölen kişinin arkasından söylenen ağıtlardır.)

Soru: Balbal nedir?

Cevap: Mezarların etrafına ölen kişinin hayattayken öldürdüğü düşman kadar dikilen taş heykellerdir.

Soru: Altın Elbiseli Adam hangi Türk devletine aittir?

Cevap: İskit (Saka) Türkleri.

Soru: İlk Türklerde hükümdarlar hangi unvanları kullanırlardı?

Cevap: Han, Hakan, Kağan.

Soru: Kut İnancı (Kut Anlayışı) nedir?

Cevap: Eski Türklerde hükümdarların devleti yönetme yetkisinin Gök Tanrı'dan aldıkları anlayışı ve inancıdır.

Soru: Eski Türklerde hükümdarlar, ülkeyi neye, hangi kurala göre yönetirlerdi?

Cevap: Töre. (Töre denilen yazısız hukuk kurallarına göre yönetirlerdi.)

Soru: Töre denilen Hukuk Kuralları hangi Türk devleti tarafından yazılı hâle getirilmiştir?

Cevap: Uygurlar.

Soru: Eski Türklerde önemli devlet meselelerinin görüşüldüğü meclise hangi adlar verilirdi?

Cevap: Kurultay, Kengeş, Toy (Bugünkü Meclis anlamında)

Soru: Kurultay (Toy) hakkında bilgi veriniz?

Cevap: Kurultay'da önemli devlet meseleleri görüşülür ve karara bağlanırdı. Mecliste son sözü hükümdar söylerdi. Kurultay bir danışma meclisiydi. Hatun, hakan denilen hükümdarın eşi olup devlet yönetiminde söz sahibiydi.

Soru: Altın Elbiseli Adam hakkında bilgi veriniz?

Cevap: 1970 yılında Kazakistan'daki Issık Göl'ü yakınlarında bir kurgan keşfedilmiştir. Isık Kurganı adı verilen bu mezarda birçoğu altın olan eşyalar bulunmuştur. En göz alıcı eşya altından yapılmış bir elbisedir. Her şeyi saf altından olan bu elbisenin bir ticine (hakanın oğlu) ait olduğunu söylenmekte fakat tiginin kim olduğu henüz bilinmemektedir. Onun için bu ticine "Altın Elbiseli Adam" ismi verilmiştir.

Soru: Orhun Yazıtları'nı (Köktürk Kitabeleri) kim çözerek okumuştur?

Cevap: Wilhem Thomsen

(Orhun Yazıtları, 1893 yılında Danimarkalı dilbilimci Wilhem Thomsen tarafından, Rus Türkolog Vasili Radlof'un da yardımıyla çözümlenerek tüm dünyaya duyurulmuştur.)

Soru: Uygurlar Devleti'nin kurucusu kimdir?

Cevap: Kutluk Bilge Kül Kağan

Soru: Uygurlar en parlak, en güçlü, en zengin dönemini hangi hükümdarları zamanında yaşamıştır?

Cevap: Böğü Kağan

Soru: Uygurlar Mani dinini hangi hükümdarları zamanında kabul etmişlerdir?

Cevap: Böğü Kağan

Soru: Uygurlar en yaygın olarak hangi dine inanıyorlardı?

Cevap: Mani Dini ve Budizm Dini

Soru: Mani dinin en belirgin özelliği nedir?

Cevap: Et yemeyi ve savaşmayı yasaklaması.

(Bu durum Uygurları, güçsüz bırakmış, savaşçılık özelliklerini kaybettirmiştir.)

Soru: Talas Savaşı (751 yılı) hangi devletler arasında olmuştur?

Cevap: Müslüman Araplar (Abbassiler) ile Çinliler arasında olmuştur.

Soru: Talas Savaşı'nı kim kazanmıştır?

Cevap: Müslüman Araplar (Abbassiler)

Soru: Abbassiler Talas Savaşı'nı kimlerin desteği ile kazanmıştır?

Cevap: Türklerin desteği ile Müslüman Arap devleti olan Abbassiler kazanmıştır.
(Karluk, Yağma, Basmil, Yağma, Çiğil Türk boylarının desteği ile.)

Soru: Uygurlar hangi dini benimsemişlerdir?

Cevap: Mani Dini (Maniheizm Dini)

Soru: Uygurlar hangi hükümdar zamanında Mani dinini benimsemişlerdir?

Cevap: Böğü Kağan zamanında.

Soru: Mani dini ve Budizm dininin özellikleri nelerdir?

Cevap: Eti yasaklayan Manihaizm ile, savaşmayı yasaklayan Budizm dinlerinin etkisiyle göçebe yaşam tarzının yerini "yerleşik hayat" almaya başlamıştır. Bu nedenle bu dinlerin etkisi ile Türkler mücadeleci ve savaşçılık özelliklerini kaybetmişlerdir.

Soru: Kâğıdı ve matbaayı kullanarak kütüphaneler kuran ve kültürel alanda gelişen ilk Türk devletlerinden hangisidir?

Cevap: Uygurlar

Soru: Uygurlar'ın başkenti neresidir?

Cevap: Karabalgasun (Ordu Balığı)

(Uygurlar'ın ilk merkezleri Ötüken'dir. Ancak daha sonra başkentleri Karabalgasun (Ordu Balığı) olmuştur.)

Soru: Ötüken hangi Türk devletlerine başkentlik yapmıştır?

Cevap: Asya Hun Devleti - Göktürk Devleti

(Ötüken, çok kısa bir süre Uygurlar'a da başkentlik yapmıştır. Uygurların uzun süre başkentleri Karabalgasun olmuştur.)

Soru: Uygurlar Manihaizm'in etkisiyle hükümdarlarına ne unvanı vermişlerdir?

Cevap: Ay Tengri

Soru: Yerleşik hayata geçen ilk Türk devletinin adı nedir?

Cevap: Uygurlar

Soru: Beşbalık, Ordubalık, Turfan gibi Türk tarihinin ilk şehirlerini kuran Türk devletinin adı nedir?

Cevap: Uygurlar

Soru: Tapınak, saray, ev gibi mimari eserler bırakan ilk Türk devleti hangisidir?

Cevap: Uygurlar

Soru: Töreyi yazılı hale getiren ve yazılı hukuk kuralları oluşturan ilk Türk devletinin adı nedir?

Cevap: Uygurlar

Soru: Kâğıt ve matbaayı kullanan ilk Türk devletinin adı nedir?

Cevap: Uygurlar (Hareketli ya da tahtadan harfler)

Soru: Uygurlar'ın Manihaizm inancındaki bazı terimleri Türkçeye çevirmiş olmaları neyi kanıtlamaktadır?

Cevap: Uygurların ulusçu bir yapıya sahip olduğunu kanıtlamaktadır.

Soru: Ciltçilik, fresk ve minyatür sanatının ilk örneklerini veren Türk devletinin adı nedir?

Cevap: Uygurlar

Soru: Gök Tanrı inancını terk eden ilk Türk devleti hangisidir?

Cevap: Uygurlar

Soru: İlk kez kütüphane kuran Türk devletinin adı nedir?

Cevap: Uygurlar

Soru: Göktürkler'in Göktürk Alfabesi'nden sonra kendilerine özgü Türk alfabesi oluşturan hangi Türk devletidir?

Cevap: Uygurlar (Uygur Alfabesi)

(Uygurlar, kendilerine özgü 14-18 harfli bir alfabe olan Uygur Alfabesi'ni oluşturmuşlardır. Uygur Alfabesi "Soğd Alfabesi"nden etkilenilerek hazırlanmıştır.)

Soru: Uygurların bıraktığı yazıtların adları nelerdir?

Cevap: Karabalgasun, Sine-Uşi, Moyeñçur ve Bugut Yazıtları.

Soru: Mimarîde Türk Üçgeni tekniğini kullanarak ilk örneklerini veren Türk devletinin adı nedir?

Cevap: Uygurlar

Soru: Orta Oyunu ile Türk tiyatrosunun ilk örneklerini hangi Türk devleti vermiştir?

Cevap: Uygurlar

Soru: Uygur Türk devletini yıkarak yerine kurulan Türk devletinin adı nedir?

Cevap: Kırgızlar

1.BÖLÜM KONU SONU

2. ÜNİTE - 2. BÖLÜM

İSLAMİYETİN DOĞUŞU (İSLAM TARİHİ)